

Edunvalvontaopas

1. Sisällys

Johdanto	3
Edunvalvonta - niin siis mikä?	4
Mistä edunvalvonnalliset asiat nousevat?	5
Humakin ohjeistukset	6
HUMAKO organisaatiokuvaus	8
Hallitus	9
Jaostot	10
Työryhmät	11
Palautteen kerääminen	13
Palautelaatikat	14
Palautteiden käsittely	14
Palautelomakkeet verkossa	14
Hyvää palautetta	15
Palautteen antaminen	15
Palautteen vastaanotto	15
Työryhmävaikuttaminen	17
Miten opiskelijaedustajat valita	17
Miten toimin opiskelijaedustajana?	17
Yleiset kokouskäytännöt	17
Miten opiskelijaedustaja vaikuttaa?	20
Vaikuttaminen kannanoton avulla	20
Kannanotto Humakin sisällä	20
Kannanotto kunnallisesti	21
Apua kannanoton kirjoittamiseen	21
Vaikuta keskustelemalla	22

Yhteistyössä on voimaa!	24
Valtakunnallinen vaikuttaminen	24
Kunnallinen vaikuttaminen	25
Vaikuttaminen kattojärjestöjen toimintaan	27
Liittokokouksessa vaikuttaminen	28
Case esimerkit	29
Hukkunut tentti	29
Uusien opiskelijoiden orientaatio	31
Tulkkitutkinnon epäkohdat	33
Loppusanat	35
Sanastoa	37

Johdanto

Mitä se ihmeen edunvalvonta oikein tarkoittaa? Ja mitä tehdään kun vaikutetaan? Kenen vastuulla on opiskelijoiden etujen valvonta Humakissa ja miten niitä etuja käytännössä valvotaan?

Tämä on käytännönläheinen opas HUMAKOn aktiivitoimijoille. Oppaassa avataan vastuun jakautumista hallitustoimijoiden, jaostotoimijoiden ja työryhmien opiskelijaedustajien välillä. Oppaan tarkoitus on olla apu ja ohjenuora Humakissa edunvalvontaa tekeville opiskelijoille. Opas ei anna valmiita vastauksia vaan polkuja ja esimerkkejä siihen miten erilaisissa edunvalvonnallisissa tilanteissa toimitaan.

Niin hallitus-, jaosto kuin opiskelijaedustajatkin ovat tärkeässä asemassa kun parannetaan opiskelijoiden arkea korkeakoulussa. Tämä opas edesauttaa HUMAKOa pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen edunvalvonnan tekemiseen. Opas on osa Juulia Saukkosen opinnäytetyötä ”Vaikuttava opiskelija”. Oppaassa on käytetty opinnäytetyössä tehtyä tutkimusta ja HUMAKOn omia materiaaleja. Oppaan päivittämisestä vastaa HUMAKOn hallitus.

Tervetuloa valvomaan opiskelijoiden etuja!

Edunvalvonta - niin siis mikä?

"Opiskelijaedunvalvonta käsittää mm. koulutuksen toteutumisen arviointia ja palautekanavien ylläpitämistä. Keskiössä on opiskelijoiden oikeuksien valvominen. Esimerkiksi HUMAKO voi olla mukana vaikuttamassa opiskelijoiden elämään vaikuttavissa asioissa valtakunnallisesti mm. tekemällä kannanottoja." Ronja Ohra-Aho, HUMAKOn hallitus 2016.

Edunvalvonta on nimensä mukaisesti jonkun ryhmän etujen valvomista. Eli kun puhumme opiskelijoiden edunvalvonnasta, tarkoitetaan silloin nimenomaan opiskelijoiden etujen valvomista. Mitäs nämä edut sitten oikein ovat? Voit heittää tämän kysymyksen itsellesi myös näin; Mitkä asiat hankaloittavat tai voisivat hankaloittaa minun arkeani opiskelijana?

- Onko opintotuki riittävä opiskelun aikaiseen elämiseen?
- Saanko koulussa ruokavaliolleni sopivaa ruokaa?
- Arvioidaanko minua yhdenvertaisesti muiden ryhmäläisteni kanssa?

Esimerkiksi ylläolevat kysymykset ovat edunvalvonnallisia kysymyksiä. Sinä olet HUMAKOn hallitus-, jaosto- ja/tai opiskelijaedustaja, jolloin sinun vastuullasi on osallistua sekä omasi että kanssaopiskelijoidesi etujen valvontaan. Yhteistyöllä ja aktiivisella osallistumisella opiskelijat voivat rakentaa opiskelijoiden näköisen Humakin!

Edunvalvonta korkeakoulun sisällä käsittää hyvin monenlaisia aihealueita. Opiskelija-aktiivit saavat yleensä parhaat tulokset hoitamalla edunvalvonta tilanteet yhdessä.

Seuraavanlaisiin asioihin on vaikutettu opiskelija- ja ylioppilaskunnissa:

Case IT-opintojen vakiinnuttaminen tiedekunnassa

"Keskustelin tiedekunnan opintopäällikön kanssa IT-opintojen vakiinnuttamisesta tiedekunnassamme. Yhteinen näkemyksemme oli, että jo on aikakin. Tätä keskustelua edelsi reilun vuoden lobbaaminen, johon kuului mm. nimelistan kerääminen sellaisista opiskelijoista, jotka olisivat kiinnostuneet osallistumaan IT-kurssille."

Case koulutusohjelma uudistus

"Koulutusohjelmauudistuksessa meinattiin ohittaa opiskelijoiden kuuleminen, mutta lopputuloksena saatiin edustajat sellaisiinkin työryhmiin, joita ei tiedetty olevan edes olemassa."

Case sosiaalitulojen käyttöönotto

"Opiskelijat toivoivat sosiaalilata käyttöön ja olin edesauttamassa tämän järjestymistä."

Case tentin tulokset myöhässä

"Opiskelijat eivät saaneet määrättyssä ajassa tentin tuloksia, otin yhteyttä opettajaan ja kehoitin toimittamaan arvosanat oppilaille tuota pikaa."

Case degree -opiskelijoiden suomen kielen kurssit

"Degree -opiskelijoillamme alkaa suomen kielen kurssit vasta toisella vuodella joten olen painamassa sitä ensimmäiseen vuoteen jolloin kursseista on eniten hyötyä."

Case kielten opetuksen turvaaminen

"Kielten opetuksen turvaaminen alallemme sopivaksi, jotta alan sanastoa pystytään opettamaan viikoittain omassa yksikössämme. Tämä vaatii useiden opiskelijaedustajien perehtyneisyyttä ja aktiivisuutta, sekä tämän porukan koordinoitua. Kokoustaamista, yhteydenpitoa sekä kannanottoja."

Case oppiaineen lakkauttaminen

"Erästä yliopiston oppiainetta ollaan lakkauttamassa eikä asiasta ole kunnolla tiedotettu ketään. Selvittelen yhdessä kollegoideni kanssa tilannetta ja rauhoittelen opiskelijoita. Mietimme yhdessä vaikuttamismahdollisuuksia."

Case lukukausimaksut

"Viime viikolla päätettiin lukuvuosimaksujen määrästä Turun Ammattikorkeakoulussa, josta pyydettiin mielipidettä TUOlta ja olin kirjoittamassa sitä. Päätöksen mentyä läpi ilman, että meitä huomioitiin, kirjoitimme kannanoton ja lisäksi kävimme AMKn periscopelähetyksessä hallituksen puheenjohtajamme kanssa keskustelemassa asiasta rehtori/toimitusjohtajan kanssa. Emme saaneet muutosta aikaan, mutta tässä on vielä vuotta jäljellä tehdä muutoksia ja uusia päätöksiä asiasta."

"Pyrimme estämään lukukausimaksut EU/ETA-maiden ulkopuolisille opiskelijoille. Vaikutimme korkeakoulun hallitukseen, johtoryhmään ja julkiseen mielipiteeseen, mutta päätös piti ja maksut tulevat."

Mistä edunvalvonnalliset asiat nousevat?

Edunvalvonnalliset asiat voivat nousta esiin suorasti tai epäsuorasti. Selkeimmin asiat nousevat erilaisten kyselyiden ja opiskelijakunnan tai koulun tekemien tutkimuksien kautta. Kyselyiden ja tutkimusten analyysistä on pystyttävä poimimaan epäkohtia

esiin, mikäli niitä esiintyy. Jos moni vastaaja on kiinnittänyt huomiota samaan epäkohtaan, se kannattaa priorisoida vaikuttamisjärjestyksessä ensimmäiseksi. Vastauksissa ei kannata unohtaa myöskään yksittäisiä esiin nousseita epäkohtia. Yksittäisten asioiden kohdalla kannattaa tehdä taustatutkimusta asian oikeellisuuden todistamiseksi. Epäkohta voi liittyä yksittäisen henkilön tuntemukseen ja arvailuun tai perustua aitoon kokemukseen.

Edunvalvonnallisia asioita nousee esiin myös ihan perinteisen palautteenkeräämisen kautta. Palautteen keräämisessä on hyvä toimia samojen periaatteiden mukaisesti kuin tutkimusten ja kyselyiden kohdalla. Jos samasta aiheesta on tullut useita palautteita, on tämä aihe hyvä ottaa vaikuttamisjärjestyksessä ensimmäiseksi. Yksittäiset palautteet voivat tässäkin tilanteessa vaatia lisäselvittelyitä. Paitsi että palautetta voidaan kerätä, voidaan palaute saada myös sähköpostitse tai puhelimitse. Tällainen suora palaute vaatii lisäselvittelyitä. Suoran palautteen antaja on hyvä pitää ajan tasalla siitä, kuinka hänen palautettaan käsitellään.

Kolmantena tärkeänä väylänä on epäsuorapalaute, eli palaute joka kuullaan käytäviltä, ruokajonosta ja keskusteluista ohimennen. Epäsuorapalaute ja siihen reagointi on hankalaa. Siinä on hyvä käyttää harkintaa. Henkilöille, jotka epäsuoraa palautetta ovat antaneet, on hyvä vinkata, että kannattaa olla yhteydessä aiheesta HUMAKO:n hallitukseen tai jaostoihin. Epäsuora palaute on hyvä tuoda aina keskusteluun hallituksen, jaoston tai opiskelijaedustajien kesken. Heidän keskuudestaan voi löytyä henkilöitä jotka ovat kuulleet myös vastaavaa palautetta. Epäsuoraan palautteeseen on tärkeä reagoida, mutta ennen toimintaa palaute on hyvä arvioida porukalla.

Humakin ohjeistukset

Aktiivisten edunvalvojien on hyvä olla tietoinen minkälaisia ohjeistuksia ja sääntöjä koulun sisällä on. Humakissa löytyy esimerkiksi eettinen ohjeistus, esteettömyysohje, tutkintosääntö, kuinka työtä voidaan opinnollistaa -ohjeistus ja AHOT-käsikirja. Nämä kaikki löytyvät HumakWikistä hakusanoilla opiskelu ja opintojen suorittaminen tai hakusanoilla vaikuttaminen ja opiskelijahyvinvointi. Nämä ohjeistukset, säännöt ja käsikirjat ovat edunvalvojalle sitä faktapohjaa mitä voidaan edunvalvonnassa käyttää. HUMAKOlaisten on tärkeää seurata asiakirjojen toteutumista ja olla mukana vaikuttamassa sisältöihin niitä uudistettaessa. Seuraavassa lyhyt avaus edunvalvojalle tärkeimmistä asiakirjoista.

Eettinen ohjeistus

Humakin eettiset ohjeet käsikirjassa on kuvattuna korkeakoulun eettiset periaatteet ja käytännöt. Käsikirjan tavoite on edistää Humakin arkeen liittyvää hyvää, oikeaa ja oikeudenmukaista toimintaa. Tavoitteena on tuoda esille käytännöllisiä menettelytapoja ja toiminta käytänteitä tilanteisiin, joissa ammattikorkeakoulun henkilökunnan tai opiskelijan toiminnassa on tapahtunut eettisiä rikkomuksia. Ohjeen yleinen tavoite on kehittää eettistä tietoisuutta Humakissa toimivien henkilöiden keskuudessa. Tarkoitus on myös edistää eettistä pohdintaa, eettisten ongelmakohtien ja ongelmatilanteiden tunnistamista sekä yhteisesti sovittavien periaatteiden noudattamista ongelmatilanteissa.

Työn opinnollistaminen

Työn opinnollistaminen on opintojen aikaisen työssäkäynnin tuottaman osaamisen tunnistamista, arvioimista ja tunnustamista opintopisteinä. Työtä voi opinnollistaa kaikki Humakissa opiskelevat, niin alemmaa kuin ylempäänkin tutkintoa suorittavat opiskelijat. Opiskelija voi hankkia tutkinnossaan edellytettävää osaamista tekemällä työtä.

Tutkintosääntö

Tutkintosäännössä on täsmennetty lainsäädännössä ammattikorkeakouluopintoihin liittyviä määräyksiä. Säännöistä löytyy opintoja ja opetusta koskevat periaatteet ja keskeinen ohjeistus.

Esteettömyys Humakissa -ohje

Esteettömyydellä tarkoitetaan ympäristöä, jossa jokainen voi ominaisuuksistaan riippumatta toimia yhdenvertaisesti toisten kanssa. Ympäristö on fyysisesti psyykkisesti ja sosiaalisesti esteetön. Oppimisvaikeuden, vammaisuuden tai kulttuuri- ja kielitaustaan liittyvät yksilölliset tarpeet huomioidaan oppimisympäristössä siten että opintojen eteneminen on mahdollista tavoitteiden mukaisesti. Esteetön oppimisympäristö rakentuu ohjauksen, opetuksen ja opiskelun yleisestä esteettömyydestä ja saavutettavuudesta.

AHOT- käsikirja

AHOT on aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista. Eli sillä tarkoitetaan aikaisemmin hankitun osaamisen

hyödyntämistä osana tutkintoa. Humakin tutkinto-opiskelija on mahdollista hakea aikaisemmin hankittua osaamista osaksi opintojasi. Osaaminen voi olla hankittu koulutuksessa, työssä, toimialan luottamustehtävissä, vapaa-ajan toiminnassa tai arkioppien. AHOT-menettelyn opiskelija ei joudu opiskelemaan sitä minkä hän jo osaa. Näin myös suoritettavien opintojen määrä voi vähentyä. AHOT -käsikirja löytyy HumakWikistä hakusanoilla opintojen suunnittelu.

<https://wiki.humak.fi/display/OJOS/Opiskelu+ja+opintojen+suorittaminen>

<https://wiki.humak.fi/pages/viewpage.action?pageId=2984025#>

HUMAKO organisaatiokuvaus

HUMAKOn toiminnassa on useita eri toimijoita ja käytännön edunvalvonnasta vastaavat HUMAKOn hallitus, jaostot ja opiskelijaedustajat. HUMAKOn hallitus on se, joka tekee edunvalvontaa niin Humakin sisällä kuin korkeakoulun ulkopuolellakin. Hallituksen toiminta on ulospäin näkyvintä toimintaa. Hallitus myös koordinoi jaostotoimijoita sekä työryhmien opiskelijaedustajia.

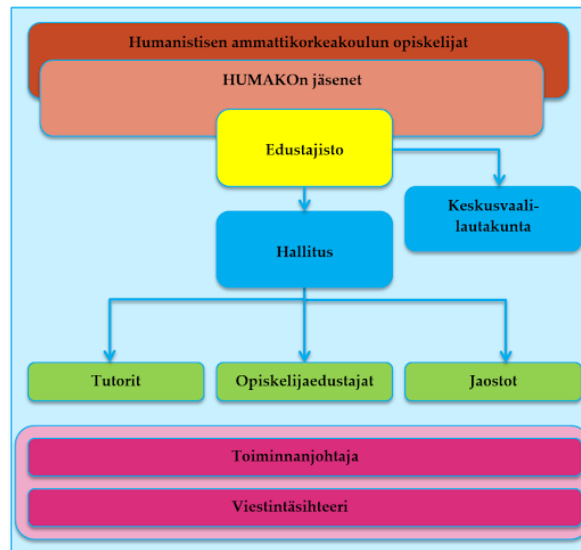
HUMAKOn hallitus vaihtuu kalenterivuositain. Edustajiston järjestäytymiskokouksessa valitaan hallitukselle puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja sekä 3-7 jäsentä. Hallitus vastaa opiskelijakunnassa käytännön toiminnan toteuttamisesta, toimimisesta edustajiston hyväksymien toimintasuunnitelman, talousarvion ja muiden toimintaa ohjaavien asiakirjojen noudattamisesta. Hallituksen tehtävä on laatia toimikautensa alussa operatiivinen toimintasuunnitelma, joka helpottaa varsinaiseen toimintasuunnitelmaan kirjattujen asioiden toteuttamista.

Jaostotoimijat ovat paikallisesti erittäin tärkeitä edunvalvonnallisia vaikuttajia. Vuonna 2016 jaostotoimijat ovat keränneet aktiivisesti palautetta opiskelijoilta ja käsitelleet niitä koulun henkilökunnan kanssa. Jaostotoimijat tekevät edunvalvontaa niiden palautteiden osalta, jotka vaativat vaikuttamista alueyksikön sisällä.

HUMAKOn paikallisjaostot toimivat hallituksen alaisuudessa ja niiden olemassaolosta on säädetty Humakin ja HUMAKOn välisessä yhteistyösopimuksessa. Jaostot toimivat kampuksilla. Jaostojen toiminta räätälöityy paljon kampuksen omien tarpeiden ja toimijoiden mukaan. Kaikkien jaostojen tehtäviin kuuluu paikallisen edunvalvonnan toteuttaminen. Jaostot kokoontuvat vähintään kerran kuukaudessa. Humakin edustaja osallistuu jaostojen kokouksiin silloin, kun niissä käsitellään edunvalvonnallisia asioita.

Opiskelijaedustajat toimivat täysivaltaisina jäseninä mukana Humakin hallinnollisissa toimielimissä. Nämä ovat esimerkiksi lakisääteiset toimielimet, koulutusprosessiryhmä ja koulutusalojen omat ryhmät. Työryhmien opiskelijaedustajien toimintaa koordinoi HUMAKOn hallitus.

Voidaan siis ajatella, että hallitus näkyy ulospäin niin korkeakoulussa kuin kampuksilla. Jaostot ovat niitä jotka näkyvät aktiivisesti yksiköissä ja rakentavat parempaa opiskeluympäristöä kampus- ja yksikkötasolla ja opiskelijaedustajat taas pääsevät vaikuttamaan suoraan koulun sisällä tehtäviin päätöksiin.

Hallitus

Hallitustoimijoilla on suuri vastuu siitä, että edunvalvontaa toteutetaan Humakin sisällä. Tutkimuksen "vaikuttava opiskelija" mukaan hallitustoimijat kokevat edunvalvontatyössä haastavimpana taustojen selvittämisen ja niiden sisäistämisen. HUMAKOlla ei ole omaa edunvalvontaan keskittynyttä asiantuntijaa, jolloin hallitustoimijoiden rooli edunvalvontatyössä on suuri. Hallitustoimijoiden vastuulla on tehdä taustaselvitystä ennen varsinaisen vaikuttamistyön aloittamista. Hallitustoimijoilla on vastuu tehtävien dokumentoinnista ja siitä, että tieto välittyy hallituksen sisällä ja myös uudet toimijat perehdytetään menneisiin edunvalvonta tilanteisiin.

Koordinointi

Hallitustoimijoiden yksi tärkeimpiä edunvalvonnallisia tehtäviä on koordinoida sekä jaostotoimintaa että työryhmätoimintaa. Hallitustoimijoiden tulee saada motivoitua

tehtäviinsä sekä jaostotoimijat, että opiskelijaedustajat. Kannustamalla ja olemalla aktiivinen heidän suuntaan voidaan varmistaa aktiivinen edunvalvontatyö sekä yksikkötasolla että työryhmissä. Jaostotoimijoiden keräämässä palautteessa saattaa nousta esiin myös sellaisia asioita jotka menevät suoraan hallituksen käsiteltäväksi. Tämä ei välttämättä kuitenkaan ole jaostotoimijoille itsestäänselvyys ja sen vuoksi, hallituksen tulee olla perillä siitä, millaista palautetta yksiköistä jaostoille nousee.

Työryhmien kautta vaikuttaminen

Hallituksen tulee olla erityisen aktiivinen myös työryhmien suuntaan. Hallituksen jäsenen, jolla on vastuualueenaan opiskelijaedustajien toiminnan koordinointi, tulee olla tietoinen muun muassa siitä mitä asioita työryhmissä käsitellään ja osallistuvatko työryhmien opiskelijaedustajat aktiivisesti työryhmien sekä lautakuntien kokouksiin. Työryhmätoiminnasta vastaavan henkilön on katsottava etukäteen läpi pöytäkirjat ja mikäli niistä löytyy hallituksen käsittelyyn meneviä aiheita, tulee hänen perehdyttää ja keskustella aiheesta työryhmissä edustavan opiskelijan kanssa. Opiskelijaedustajien osallistumista kokouksiin voidaan seurata opiskelijaedustajien palaverissa sekä raportoinnilla.

Työryhmätoiminnan koordinoinnista voi lukea lisää HUMAKOn työryhmävastaavan perehdytysmateriaalista.

Jaostot

HUMAKOn paikallisesta toiminnasta vastaavat jaostot, jotka toimivat jokaisessa Humakin alueyksiköissä. Jaostot koostuvat yksikön opiskelijoista. Jaosto on linkki kampuksen ja HUMAKOn hallituksen välillä. Jaosto vastaa paikallisista tapahtumista ja edunvalvonnasta. Jaostot käsittelevät kampuksilla kerättävää palautetta yhdessä henkilökunnan kanssa.

Jaostot ovat erittäin tärkeässä roolissa paikallisessa edunvalvonnassa. Jaosto saattaa olla opiskelijalle helpoin väylä antaa palautetta. Jaostot vastaavat yksiköissä opiskelijoiden hyvinvoinnista ja oikeuksien toteutumisesta.

Vaikuttava jaosto

Jaostotoimijoiden tekemä edunvalvonta ei ole pelkkää palautteen keräämistä palautelaatikon avulla. Jaostotoimijat voivat myös itse nostaa esille epäkohtia alueyksikössä esimerkiksi ruoan laatuun, sosiaaliloihin tai muihin kampukselta

saataviin palveluihin, kuten liikuntapalveluihin liittyen. HUMAKOn jaostot voivat ottaa esimerkkiä muiden korkeakoulujen paikallisista opiskelijajärjestöistä, joita pidetään useissa opiskelijakunnissa edunvalvonnan kivijalkoina.

“Paikallistason toimijat tekevät korkeakouluissa vahvaa koulun sisäistä edunvalvontaa. Ainejärjestöissä ja muissa alakohtaisissa yhdistyksissä tärkeä osa työtä on oman alan edunvalvonnasta vastaaminen. Erityisesti ylioppilaskuntapuolella ainejärjestöt tuntuvat olevan erittäin suuressa roolissa edunvalvonnan saralla. Turun yliopiston ylioppilaskunnasta vastannut henkilö kutsui ainejärjestöjä TYY:n kiviäjalaksi. Osalla edunvalvonnallinen tekeminen riippui ainejärjestöjen aktiivisuudesta. Ainejärjestöjä kuvailtiin ylioppilaskuntien silminä ja korvina paikallistasolla, ainejärjestöjen tehtävänä on ottaa yhteyttä hallitukseen esiin nousseiden edunvalvonta asioiden tiimoilta. Myös ammattikorkeakoulu puolella ainejärjestöt nähtiin edunvalvojina, mutta myös tärkeänä osana opiskelijoiden vapaa-ajan toiminnan järjestäjinä. Paikallistason toimijoita pidettiin matalimman kynnyksen edunvalvonta toimintana. Ainejärjestöjen keskeisimpiin tehtäviin kuuluu edunvalvonta. Henkilökunnan mukaan siihen kuuluu osallistuminen tiedekunnan ja laitoksen hallintoon. Henkilökunta korostaa myös niiden tehtävää opetuksen suunnittelussa ja kehittämisessä sekä tiedotuskanavana. Ainejärjestötoimijoiden mukaan toiminta luo myös opiskelijayhteisöllisyyttä ja vastapainoa opiskelulle. Kolmantena tärkeänä tehtävänä on myös uusien opiskelijoiden sopeuttaminen opiskelijayhteisöön. Ainejärjestöt ovat myös ainoita jotka tekevät oman alansa edunvalvontaa.”

Humakissa jaostot vaikuttivat vuonna 2016 esimerkiksi opiskelijoiden taukotilojen hankintaan.

Esimerkki jaostolle tulevasta palautteesta:

Luokkatilassa ei ollut riittävästi pistorasioita ja se hankaloitti opiskelijoiden työskentelyä tietokoneiden kanssa. Tämä palaute nousi esiin jaoston palautelaatikon kautta. Jaosto käsitteli palautteen ja päätti viedä asian Humakin koulutussuunnittelijalle. Koulutussuunnittelija keskusteli opiston kanssa tilanteesta ja luokkatilaan saatiin lisää jatkojohtoja.

Työryhmät

Humakissa toimii työryhmiä ja lakisääteisiä lautakuntia, joissa päätetään suoraan opiskelijoita koskevista asioista. Työryhmistä suurimmassa osassa on myös HUMAKOn valitsema opiskelijajäsen. Opiskelijaedustajalla on tärkeä rooli olla vaikuttamassa suoraan opiskelijoita koskeviin kysymyksiin. Työryhmissä ja lautakunnissa kehitetään koulutusohjelmia, pidetään huolta opiskelijahyvinvoinnista

ja opiskelijoiden tasavertaisesta kohtelusta. Työryhmiin kuuluu opiskelijaedustajien lisäksi Humakin henkilökunnan edustajia.

- Suomen Humanistinen Ammattikorkeakoulu Oy:n hallitus (Humakin ylin päättävä elin)
  - Hallitus päättää ammattikorkeakoulun strategisesta linjauksista sekä hyväksyy vuosittain toimintasuunnitelman ja talousarvion. Tämän lisäksi hallitus vastaa lainsäädännön ja johtosäännön mukaisista tehtävistä.
  - Opiskelijakunnalla ja henkilöstöllä on edustajat hallituksessa. Henkilöstön edustajan valintaa koskeva vaalisääntö on johtosäännön liitteenä. Opiskelijakunnan edustajan valitsee opiskelijakunnan edustajisto.
- Tutkintolautakunta (lakisääteinen toimielin)
  - Tutkintolautakunnan tehtävänä on käsitellä opintosuorituksia koskevat oikaisupyynnöt sekä hyväksi lukemista koskevista päätöksistä tehdyt oikaisupyynnöt. Tutkintolautakunnan nimittää ammattikorkeakoulun hallitus.
  - Tutkintolautakunnan lakisääteisten tehtävien lisäksi tutkintolautakunta käsittelee laajennetussa kokoonpanossa, silloin kun sen puheenjohtajana toimii rehtori, myös opiskelijavalintaa koskevat oikaisuvaatimukset. Edustajisto valitsee opiskelijaedustajan ja hänelle varajäsenen.
- Opintotukilautakunta (lakisääteinen toimielin)
  - Opintotukilautakunta hoitaa opintotukilaissa (65/1994) ja -asetuksessa (260/1994) määrätyt tehtävät. Opintotukilautakunnan nimittää ammattikorkeakoulun hallitus.
  - Opintotukilautakunnan toimikausi on kaksi vuotta, edustajisto valitsee vuosittain opiskelijajäseneksi kaksi henkilöä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet.
- Opiskelijahyvinvointiryhmä (Humak-tasoinen)
  - Humak-tasolla toimii koko ammattikorkeakoulun yhteinen opiskelijahyvinvointiryhmä, joka vastaa ammattikorkeakoulun opiskelijahyvinvointia koskevista asioista ja ohjaa alueyksiköiden opiskelijahyvinvointiryhmien toimintaa. Hallitus nimeää työryhmään opiskelijaedustajan ja hänelle varajäsenen.

- Alueyksiköiden opiskelijahyvinvointiryhmät
  - Alueyksiköiden opiskelijahyvinvointiryhmät toimivat opiskelijoiden ja työntekijöiden moniammatillisena tukena ongelmallisissa tilanteissa. Ryhmä tiedottaa ja toimeenpanee koko ammattikorkeakoulua koskevan opiskeluhuvinvointiryhmän määrittämät tehtävät alueyksikössä.
  - Alueelliset liikuntakoordinaattorit kuuluvat alueyksiköiden opiskelijahyvinvointiryhmiin. Jaostot nimeävät ryhmään opiskelijaedustajan.
- Koulutusprosessin kehittämisryhmä
  - Koulutusprosessiin kuuluvat yhteisöpedagogin, kulttuurituotannon ja tulkkauksen koulutukset sekä opintoasiainhallinto ja kirjastopalvelut. Koulutusprosessin kehittämisryhmä tukee johtajaa prosessin johtamisessa ja asioiden valmistelussa. Hallitus nimeää työryhmään opiskelijaedustajan ja hänelle varajäsenen.
- Laatujärjestelmän kehittämisryhmä
  - Laatujärjestelmän kehittämisryhmä koordinoi Humakin laatu- ja palautejärjestelmän kehittämistä. Hallitus nimeää työryhmään opiskelijaedustajan ja hänelle varajäsenen.

Työryhmiä voidaan tarpeen mukaan perustaa lisää. Humakilla on olemassa myös muita työryhmiä, joihin kutsutaan opiskelijoiden edustajia tarpeen mukaan.

Palautteen kerääminen

HUMAKOn hallitus huolehtii opiskelijoiden edunvalvonnasta koulutukseen ja opiskelun tukemiseen liittyvissä asioissa. Opiskelua tukeviin asioihin kuuluu mm. toimeentulo, opintuki, asuminen, terveydenhuolto ja paikallisliikenne. Jaoston tehtävänä on tukea hallituksen toteuttamaa edunvalvontaa keräämällä opiskelijoilta palautetta koulutukseen ja opiskelun tukemiseen liittyvistä asioista. Epäkohtiin voidaan vaikuttaa, jos niistä on tietoa.

Palautetta kerätään opiskelijoilta palautelaatikkojen avulla.

Jaoston tehtävä on tiedottaa tulleesta palautteesta HUMAKOn hallitusta sekä oman yksikön opiskelijoita.

Tämän lisäksi jaosto voi vaikuttaa opiskeluympäristöön, kuten ruoan laatuun, sosiaaliloihin sekä muihin kampukselta saataviin palveluihin, kuten liikuntapalveluihin

Palautelaatikat

Jokaisesta toimipisteestä tulee löytyä palautelaatikko. Palautelaatikosta on tehtävä sellainen, että sen selkeästi tunnistaa palautelaatikoksi. Palautelaatikko on asetettava selkeään paikkaan ja sen sijainnista on tiedotettava opiskelijoita. Palautelaatikkoa on tärkeä markkinoida säännöllisin väliajoin, jotta opiskelijat muistavat antaa palautetta.

Palautelaatikko tyhjennetään kerran kuukaudessa ja palautteet käsitellään jaoston palaverissa. Palaveriin kutsutaan mukaan Humakin henkilökunnan edustaja.

Palautteiden käsittely

Palautteet käydään läpi palaverissa. Jos palautetta on tullut paljon, voidaan ne ryhmitellä esimerkiksi aiheittain. Jos palaute koskee oman toimipisteen tai alueyksikön asiaa, lähdetään siihen luultavammin vaikuttamaan toimipisteen tai alueyksikön sisällä. Muihin asioihin voidaan vaikuttaa esim. HUMAKOn hallituksen tai eri työryhmien kautta.

Humakin työntekijä on palavereissa mukana asiantuntijana. Hän tietää usein, mikä on paras työryhmä vaikuttaa asiaan tai kenen kautta voidaan asiaa viedä eteenpäin.

Palautteenkäsittelystä laaditaan aina muistio. Muistiossa käydään läpi saapunut palaute ja toimenpiteet, joihin päätetään asian suhteen ryhtyä. Lisäksi muistiossa näkyy sovittu vastuunjako.

Muistio toimitetaan tiedoksi muille opiskelijoille esimerkiksi alueyksikön HumakPro-foorumille. Kun palautteina saatuihin asioihin on tullut vastauksia, tiedotetaan opiskelijoita myöhemmin myös niistä.

Palautelomakkeet verkossa

Palautetta voi kerätä myös verkossa. Verkkoon voi tehdä oman lomakkeen, jolla opiskelijat voivat antaa palautetta. Tällainen palvelu löytyy verkostosta esimerkiksi osoitteesta <http://webropol.humak.fi>.

Webropolin käytöstä löydät lisää tietoa sekä ohjeet Humakin wikistä: <https://wiki.humak.fi/display/OTIV/Webropol>.

Muita vastaavia palveluita on esimerkiksi Google Forms, jonka käyttö tapahtuu Google Driven ja oman Gmail-tilin kautta.

Hyvää palautetta

Kaikki haluavat hyvää palautetta. Hyvä palaute ei kuitenkaan tarkoita, että sen tulisi sisällöllisesti olla positiivista. Hyvällä palautteella tarkoitetaan sitä, että palautteessa on kehitysehdotuksia ja palaute on perusteltua. Opiskelijoilta tulee HUMAKOLle monenlaista palautetta. Välillä on hankalaa arvioida, mihin palautteeseen reagoidaan ja millä tavalla. Myös HUMAKOlainen voi olla palautteen antajan roolissa. Seuraavissa kappaleissa käsitellään hyvän palautteen ominaisuuksia ja sitä kuinka palaute kannatta ottaa vastaan.

Palautteen antaminen

Palaute on hyvin annettua kun se on hyvin perusteltua ja selkeää. Palautteessa kannatta keskittyä olennaisiin asioihin, ja jättää turhat sivuseikat pois. Vitsikäs tai sarkastinen palaute voi jättää palautteen saajalle väärän kuvan palautteen tärkeydestä. Myös ilkeät sanankäänteet tulisi jättää palautteesta kokonaan pois, sillä se voi lisätä vastakkain asettelun mahdollisuutta. Sen sijaan palaute kannattaa antaa motivoivasti, jotta se korjaisi ongelmakohtia. Palaute, jossa annetaan rakentavaa kritiikkiä, voi olla palautteen vastaanottajalle kullanarvoinen. On myös tärkeä huomioida ajankohta, jolloin palaute annetaan. Kun palautteen antamiselle löytyy aihe se, tulisi antaa eteenpäin mahdollisimman pian. Samasta aiheesta ei kannata antaa palautetta liian montaa kertaa. Palautteen antamisen jälkeen on tärkeää seurata sen etenemistä sekä kiittää palautteen vastaanottajaa siihen reagoinnista. HUMAKO:n toimijana sinun ei kannata pelätä palautteen antamista, vaan olla esimerkki muille opiskelijoille ja antaa rohkeasti palautetta eri tahoille korkeakoulussamme.

Hyvä palaute on lyhyesti

- Perusteltua
- Ajankohtaista
- Keskittynyt olennaiseen
- Motivoivaa
- Asiallista
- Rakentavaa

Palautteen vastaanotto

Edeltävässä kappaleessa käsiteltiin sitä, kuinka palautetta annetaan. Tässä käsitellään sitä kuinka palaute vastaanotetaan. HUMAKO:n toimijana sinun on tärkeää osata reagoida saatuun palautteeseen järkevästi. Palautteet, jotka ovat tyyliiltään

seuraavanlaisia ”teidän toiminta on ihan surkeaa” tai ”Humakissa ei opi mitään”, eivät ole kovinkaan rakentavia ja niihin on hankalaa tarttua. Tällaiset palautteet voidaan jättää huomiotta jos sinulla ei ole mahdollisuutta pyytää/saada aiheeseen lisäperusteluista. Jos samasta aiheesta tulee useita yhtä perustelemattomia palautteita voit tehdä aiheesta kyselyn, jonka avulla voidaan kartoittaa syitä palautteelle.

Palautteet kannattaa käsittelyvaiheessa jakaa ryhmiin: tärkeät, melko tärkeät ja ei tärkeät. Tärkeisiin palautteisiin kuuluu hyvin perustellut, rakentavat ja palautteet, jota on saatu samasta aiheesta usealta eritaholta. Melko tärkeitä palautteita voisivat olla esimerkiksi perustellut palautteet, jotka eivät välttämättä ole tulleet usealta eri taholta. Ei tärkeisiin palautteisiin kuuluvat palautteet, joista ei saada irti mitään rakentavaa. Palautteiden jakaminen ryhmiin on kuitenkin aina tapauskohtaisia. Joskus yksi hyvin perusteltu palaute voi nousta tärkeimmäksi, kun taas aihe joka kertaantuu moneen kertaan voi jäädä vähiten tärkeimmäksi. Syynä tähän voi olla esimerkiksi se, ettei HUMAKO voi vaikuttaa palautteeseen.

Perusteltu palaute on syytä ottaa keskusteluun mahdollisimman pian hallituksen/jaoston/opiskelijaedustajien kesken. Palautteeseen tulee asennoitua oikein, oli sen sisältö sitten risuja tai ruusuja. Palautetta käsittelevien henkilöiden keskuudesta on tärkeää valita henkilö, joka vastuussa siitä, että palaute käsitellään ja asian kanssa edetään. Kriitikistä on turha masentua ja hyvästä palautteesta nousta pilvilinnoihin. Luettu palaute kannattaa sisäistää kunnolla ennen vastaamista ja suullista palautetta saadessasi olla keskittynyt kuuntelemiseen. Älä alennu asian vääristeleminen tai etsimään virheitä palautteen antajasta. Älä myöskään väitä palautetta vääräksi tai epäoikeudenmukaiseksi. Palautteen antaja on voinut kokea asian eritavalla kanssasi. On siis tärkeää paneutua palautteen sisältöön ja vastata myös palautteeseen rakentavasti, mikäli se on mahdollista.

Palautteen vastaanottaminen lyhyesti

- Ryhmittele runsaat palautteet
- Valitkaa palautteen käsittelylle vastuhenkilö
- Palautteista keskusteleminen yhdessä
- Palautteen sisäistäminen
- Palautteen pohjalta toiminen
- Palautteeseen vastaaminen
- Palaute käsitellään sen ansaitsemalla tavalla!

Työryhmävaikuttaminen

Humakissa on erilaisia työryhmiä ja lautakuntia, joista osassa löytyy paikka myös opiskelijaedustajalle. Opiskelijaedustajalla on tärkeä asema olla puolustamassa opiskelijoiden oikeuksien toteutumista.

Miten opiskelijaedustajat valita

Jokaisella Humakin opiskelijalla on yhtäläinen oikeus päästä opiskelijaedustajaksi tiimeihin ja työryhmiin. HUMAKO tiedottaa avoimna olevista opiskelijaedustajien paikoista HUMAKOn nettisivuilla.

Edustajiston kevätkokouksessa valitaan opiskelijoihin kuuluva edustaja Humanistinen ammattikorkeakoulu Oy:n hallitukseen. Kausi kestää yhtiökokouksesta yhtiökokoukseen, eli yleensä kesäkuusta kesäkuuhun.

Edustajiston järjestäytymiskokouksessa valitaan opiskelijoiden edustajat tutkintolautakuntaan ja opintotukilautakuntaan. HUMAKON opiskelijaedustajaksi voi hakea kuka vain Humakin opiskelija. Työryhmiin haetaan HUMAKOn nettisivuilta löytyvältä lomakkeelta. Lomakkeessa kysytään omaa motivaatiota ja kiinnostusta toimintaan sekä käydä läpi mitkä työryhmäpaikat erityisesti kiinnostavat. Työryhmiin haetaan syksyllä ja täydennysshakuja järjestetään tarpeen mukaan.

Miten toimin opiskelijaedustajana?

Ota selvää kuka on ollut edellinen opiskelijaedustaja työryhmässä, johon olet tullut valituksi. Tiedon saat HUMAKOn työryhmätoiminnasta vastaavalta hallituksen jäseneltä. Kysy entiseltä opiskelijaedustajalta tai hallituksen opiskelijaedustajalta työryhmän luonteesta ja siellä käsitellyistä asioista: onko jokin asia kesken, onko viestiä HUMAKOon hallitukselle vietäväksi?

Ota selville työryhmän puheenjohtaja ja muut jäsenet. Pyydä työryhmän puheenjohtajan yhteystiedot sekä varmista, miten kokouksiin kutsutaan.

Yleiset kokouskäytännöt

Esityslistaan ja kokousmateriaaleihin tutustutaan ajoissa. Mikäli on estynyt, tulee asiasta ilmoittaa kokouksen puheenjohtajalle ja/tai sihteerille ja mahdolliselle varajäsenelle. Jos esityslistalla ilmenee asioita, joista et tunne voivasi tehdä päätöstä, olethan yhteydessä työryhmätoiminnasta vastaavaan hallituksen jäseneseen. Jos huomaat kokousmateriaaleissa myös HUMAKOLLE tärkeitä asioita, niin ota yhteys

hallituksen työryhmävastaavaan ja selvitä, onko asiasta tehty HUMAKOssa ennakkopäätöstä. Kokouksen jälkeen tutustutaan pöytäkirjaan ja tarkastetaan se sekä mahdolliset muut hyväksytyt dokumentit.

Kokouksessa voidaan käyttää erilaisia puheenvuoroja:

- Esittelypuheenvuoro: käsiteltävän asia esittely puheenjohtajan pyynnöstä
- Keskustelupuheenvuoro: normaali puheenvuoro
- Kommenttipuheenvuoro: kommenttipuheenvuoron pyytäjälle annetaan puheenvuoro heti ja sillä saa korjata tai tarkentaa edellistä puheenvuoroa
- Työjärjestyspuheenvuoro: välitön vaatimus muuttaa kokouksen työjärjestystä, esim. tauon ehdottamista tai puheenjohtajan kokouksen etenemiseen liittyvä arvostelu

Tehtyjen päätösten tulee olla riittävän selviä, jotta niiden toteutuksen yksityiskohdat eivät aiheuta ongelmia myöhemmin. Mikäli päätöksenteko osoittautuu hankalaksi puutteellisen valmistelun tai riittämättömän tiedon takia, asia voidaan pöydätä tai lähettää jatkovalmisteluun tietyin reunaehdoin, jolloin se käsitellään mahdollisimman pian ja yleensä seuraavassa kokouksessa.

Tilanteessa, jossa opiskelijaedustaja kokee osallistuvansa päätöksentekoon, josta on etua tai haittaa itselleen tai lähisukulaisilleen, hänen on syytä jäädä itsensä. Jääviys tarkoittaa, että henkilö katsoo puolueettomuutensa päätettävän asian suhteen kyseenalaiseksi ja ilmoittaa olevansa esteellinen osallistumaan päätöksentekoon. Esteellisyydestä on ilmoitettava viimeistään siihen päätöskohtaan tultaessa. Mikäli juuri tehty päätös ei henkilön mielestä ole oikein, hän voi jättää työjärjestyspuheenvuorolla eriävän mielipiteen, joka merkitään pöytäkirjaan. Eriävä mielipide voi olla esitetty suullisesti ilman perusteluja, mutta se tulee toimittaa jälkikäteen kirjallisena perusteluiden kera kokouksen sihteerille. Vaihtoehtoisesti päätöksen tekemisen aikana tai sen jälkeen voidaan jättää ponsi, jolla ilmaistaan toive siitä, miten päätös tulisi toteuttaa.

Kokouksen jälkeen on tärkeää tiedottaa päätöksistä ja huolehtia, että päätökset myös viedään käytäntöön. Opiskelijakunnan hallitukselle on tärkeä kertoa mitä kokouksessa päätettiin ja opiskelijaedustajien olisikin hyvä ottaa tavaksi raportoida kokouksista esimerkiksi edustajiston, jaoston tai hallituksen kokouksissa, mikäli asioista voi raportoida eteenpäin.

Alla yleinen kokouksen runko ja asioiden käsittelyjärjestys:

1. Kokouksen avaus
2. Laillisuus ja päätösvaltaisuus
  - a. Toteamismenettely on kolmivaiheinen: Puheenjohtaja selostaa laillisuuden ja päätösvaltaisuuden ehdot sekä tarkastaa sitten toteutuvatko ne, ja lopuksi osoittaa niiden tulleen täytetyiksi tai jääneen täyttymättä. (Kielikompassi, JY)
3. Puheenjohtajan, sihteerin, pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
  - a. Myös opiskelija voidaan valita näihin tehtäviin, joskin ammattikorkeakoulun sisäiset säännöt voivat määritellä esimerkiksi, että puheenjohtajana toimii rehtori tai muu henkilökunnan jäsen.
4. Esityslistan hyväksyminen
  - a. Ennen hyväksymistä kokouksen esityslistaan voidaan ehdottaa lisäyksiä. Mahdollisista lisäyksistä kannattaa keskustella tai ainakin tiedottaa kokouksen puheenjohtajaa ja sihteerää etukäteen, erityisesti jos asiasta on tarkoitus keskustella.
  - b. Hyväksymisen jälkeen esityslistasta tulee kokousta ohjaava asiakirja, josta voidaan poiketa vain kokouksen päätöksellä.
5. Edellisen kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen
  - a. Kohta on tarpeellinen, mikäli edelliseen kokoukseen ei ole erikseen valittu pöytäkirjantarkastajia tai pöytäkirjaa ei ole tehty edellisen kokouksen yhteydessä.
6. Ajankohtaiset asiat, katsaukset ja tiedotusasiat
  - a. Hyvä tilaisuus tuoda kokousta koskettavia opiskelijoiden ajankohtaisia kuulumisia koulun henkilökunnan tietoon.
  - b. Merkitään tiedoksi. Keskustelua herättävät kohdat siirretään kohtaan "Muut esille tulevat asiat".
7. Päätösaasiat
  - a. Kokouksen päätöksen vaativat asiat, joita edeltää keskustelu.
8. Muut esille tulevat asiat
  - a. Kohta, jossa voidaan ottaa käsiteltäväksi erityisesti osanottajien aloitteesta esityslistassa mainitsemattomia, kokouksen aikana esille tulevia asioita, aloitteita tai ehdotuksia sekä esityslistan kohdasta "ilmoitusasiat" tähän kohtaan siirrettyjä asioita, mikäli säännöt eivät toisin määrää.
9. Seuraava kokous
10. Kokouksen päättäminen

Päätösaasioiden käsittelyjärjestys:

1. Asian esittely
2. Keskustelun avaaminen
3. Asiasta keskustelu
4. Keskustelun päättäminen
5. Ehdotusten tarkastaminen ja toteaminen
6. Äänestys tai vaali (ja mahdollisesta äänestys- tai vaalitivasta päättäminen)
7. Päätöksen tekeminen
8. Päätöksen moittiminen (eli mahdolliset eriävät mielipiteet)
9. Asian julistaminen loppuunkäsitellyksi

Miten opiskelijaedustaja vaikuttaa?

Työryhmien opiskelijaedustajat ovat kaikki HUMAKOn valitsemia ja he edustavat työryhmissä opiskelijoiden näkökulmaa. Opiskelijaedustajan on syytä olla myös perillä siitä mitä HUMAKOssa tapahtuu ja pitää huoli siitä että ymmärtää kokouksen asiat ja liitteiden sisällöt. HUMAKOn hallituksen työryhmätoiminnasta vastaava henkilö on opiskelijaedustajille paras tuki työryhmiin liittyvissä asioissa. Työryhmissä käsiteltäviä asioita ja kokousliitteitä käsitellään työryhmävastaavan järjestämässä palaverissa.

Vinkkejä opiskelijaedustajalle mielipidevaikuttamiseen työryhmissä löytyy tämän oppaan osioista ”hyvää palautetta” ja ”vaikuta keskustelemalla”.

Vaikuttaminen kannanoton avulla

Kannanoton tekeminen on usein oiva keino vaikuttamiseen. Mutta milloin kannanotto kannattaa tehdä ja kannattaako kaikkiin kannanottoihin lähteä mukaan?

Kannanoton tekeminen on tehokas ja näkyvä keino vaikuttaa niin koulun sisällä kuin kunnallisesti ja valtakunnallisestikin.

Kannanotto Humakin sisällä

HUMAKOn on vaikuttanut Humakin sisäisiin asioihin muun muassa kirjoittamalla kannanoton AHOT-käytänteistä, opiskeluergonomiasta, sisäilmasta. Vanhat kannanotot löydät kätevästi HUMAKOn nettisivuilta.

<http://www.humako.net/tiedotus/humakon-kannanotot>

Kannanotto on tärkeää julkaista paikoissa, jossa se kerää kohderyhmänsä huomion. Humakin sisäisiin asioihin vaikuttavat kannanotot julkaistaan HUMAKOn nettisivuilla. Kannanotto on hyvä julkaista myös Humakin työntekijöille luettavaksi.

Mikäli kannanotto on osoitettu suoraan esimerkiksi rehtorille, lähetetään se hänelle suoraan sähköpostitse. Kannanotot lähetetään myös usein Humakin johtoryhmälle.

Esimerkki Humakin sisällä julkaistusta kannanotosta löytyy luvusta 11.3. Tulkkitutkinnon epäkohdat.

Kannanotto kunnallisesti

Humak on opiskelijamäärältään pienehkö verkostoammattikorkeakoulu. Tämä tarkoittaa HUMAKOn kannalta sitä, että sen näkyvyys Humakin toimipaikkakunnilla on usein vähäistä. Pieni ei kuitenkaan tarkoita sitä etteikö meistä ääntä saisi lähteä! Kannanotoissa, jotka ovat menossa suuremmalle yleisölle, on hyvä pyytää mukaan muita paikkakunnalla toimivia opiskelija- tai ylioppilaskuntia. Vaikka kannanoton aihe ei suoraan koskettaisikaan paikkakunnalla olevia muita vertaisryhmiä voivat ne lähteä mukaan kannattamaan asiaasi. Myös muut ryhmät kuten poliittiset nuorisjärjestöt tai paikalliset ammattijärjestöt tai muut toimijat voivat olla halukkaita lähteä mukaan kannanottoon. On kuitenkin huomioitava että muita sidosryhmiä on kohdeltava tasavertaisesti. Jos pyydät mukaan kannanottoosi yhtä puoluetta on sinun pyydettävä muitakin. HUMAKO on puoluepoliittisesti sitoutumaton, joten HUMAKO ei voi leimautua yksin omaan jonkin puolueen tai muun tahon kannattajaksi

Myös HUMAKO:ta voidaan kysyä haluaako HUMAKO olla mukana kannanotossa. Silloin on hyvä miettiä hallituksen kesken, onko tämä kannanotto HUMAKOn linjan mukainen. Voi olla että HUMAKOa pyydetään lähtemään mukaan kannanottoon, jonka sanakäänteet leimaavat kannanottoon mukaan lähteneitä. Kannanoton ollessa HUMAKOn profiiliin sopiva on enemmän kuin suotavaa lähteä siihen mukaan. Joukkovoima on vaikuttamisen edellytys!

Apua kannanoton kirjoittamiseen

Hyvän kannanoton rakenne on selkeä ja se tuo asiasta kattavasti esille näkökulmia. Kannanoton kieliasun tulee olla asiallista ja sen allekirjoittaa HUMAKOn hallituksen tai edustajiston puheenjohtajistoon kuuluva ja/tai hallituksen jäsen. HUMAKOssa kannanottojen laatimisesta ja hyväksymisestä vastaa yleensä hallitus.

Hyvä kannanotto ei ole liian pitkä, vaan on selkeä ja ytimekäs enimmillään yhden A4:n mittainen. Mitä lyhempi teksti, sen parempi kannanotto. Kannanoton tekemisessä kannattaa kuitenkin muistaa, että tekstin tulee olla loogista ja perustelevaa. Kannanoton tarkoitus on puuttua ongelmalliseen asiakohtaan, johon esitetään myös mahdollisesti ratkaisua. Kannanoton kieliasussa kannattaa miettiä myös sitä, kuinka

se kiinnittää lukijansa huomion. Otsikointi on tärkeässä osassa sitä. Repäisevä otsikko kiinnittää kiireisenkin poliitikon huomion.

Ensimmäisessä kappaleessa tiivistetään kannanoton aihe ja selvitetään sen taustoja. Toiseen kappaleeseen tulee aiheen ongelmakohtat, ja selvennetään miksi aihe on tärkeä, miksi juuri HUMAKO tähän puuttui. Näiden jälkeen voidaan kirjoittaa kappale, esitellään toimintamallia tai parannusehdotusta. Kannanotossa kannattaa käyttää henkilösitaatteja hyödyksi. Muista aina kysyä siteeratulta henkilöltä lupa sen tekemiseen. Kannanotto päätetään yhteenvetoon. Viimeisessä kappaleessa ei tuoda esille enää mitään uutta. Lopetukseen kannattaa kuitenkin panostaa. Se voi olla rohkea ja linjaava.

HUMAKO on opiskelijakunta ja sillä on useita eri toimintaa ohjaavia asiakirjoja. Niitä on hyvä käyttää ohjenuorana mielipiteen muodostamiselle. Strategiassa on linjattu tietyt asiat, mutta eniten vaikuttamista ohjaa poliittisen ohjelmat. Kun HUMAKOssa on hyväksytty esimerkiksi pääkaupunkiseudun kaupunkipoliittinen ohjelma, on silloin myös sitouduttu sen noudattamiseen. Se luo epäluotettavan kuvan, jos HUMAKO kirjoittaa kannanoton aiheesta, jonka puolesta jokin HUMAKO:n toimintaa ohjaava asiakirja puhuu.

Kannanoton runko lyhyesti

- Päiväys ja paikkakunta
- Otsikko: Kuvaa ytimekkäästi, mistä on kyse. Voi sisältää myös vaateen.
- Esittelykappale: Vastaa ainakin kysymyksiin mitä, missä ja milloin.
- Pääkappaleet: Pureudutaan aiheen ongelmakohtiin ja kerrotaan miksi aihe on tärkeä. Esitellään myös toimenpide ehdotukset. Ja sitaatit.
- Lopetus: Loppu yhteenveto aiheesta.
- Yhteystiedot: Esimerkiksi puheenjohtajan ja toiminnanjohtajan puhelinnumero ja sähköposti.

Lisää vinkkejä kannanoton kirjoittamiseen:

- <https://kielikompassi.jyu.fi/opetus/kirjoitus/kirjoituskurssi/kannanotot.shtml>
- http://www.jsn.fi/journalistin_ohjeet/
- <http://www.keskustanuoret.fi/sites/default/files/viestintaopas.pdf>

Vaikuta keskustelemalla

Tärkeä vaikuttamisen keino on myös käydä keskustelua ihmisten kanssa joiden toiminta vaikuttaa sinun etuihisi. Näitä henkilöitä ja tahoja korkeakoulun sisällä voivat olla esimerkiksi rehtori, johtoryhmä, johtajat, lehtorit ja henkilökunta. Kunnallisella

tasolla nämä henkilöt voivat olla esimerkiksi muut opiskelija-/ylioppilaskunnat, puolueet, kaupungin/kunnanjohto ja virkamiehet. Henkilökohtaisia kontakteja kuntapäättäjiin kannattaa hyödyntää. Olemalla aktiivinen ja keskustelemalla voidaan saada aikaan isompiakin muutoksia pienellä vaivalla. Valtakunnallisessa vaikuttamistyössä kannattaa lyöttäytyä yhteen muiden opiskelijajärjestöjen kanssa. Valtakunnallisessa vaikuttamisessa tärkeässä roolissa ovat kansanedustajat, virkamiehet, ministerit, avustajat ja ammattiyhdistykset.

Mitä on lobbaus?

Lobbaus on vaikuttajaviestintää, jonka pyrkimyksenä on vaikuttaa epävirallisesti päättäjiin ja poliitikkoihin. Lobbaajalle on tärkeää että hän tietää organisaation omat tavoitteet ja osaa määritellä niiden saavuttamiseen vaikuttavat yhteiskunnalliset muutokset, trendit ja ongelmat. Käytännön keinoja ympäristön seuraamiseen on mediaseuranta, koulutukseen liittyvät kyselyt ja tutkimukset, mielipidemittaukset, työryhmien toiminnan ja lainsäädännön etenemisen seuranta, poliittisten puolueiden tavoitteiden sekä opiskelijoiden toiminnan seuraaminen.

Määrätietoinen lobbaus on pitkäjänteistä ja kiinteä osa järjestön toiminnan suunnittelua. Esimerkiksi säännölliset tapaamiset kuntapäättäjien/koulunjohton kanssa ja erilaiset kampanjat, joiden avulla omalle asialle saadaan näkyvyyttä, ovat hyviä keinoja määrätietoiseen lobbaamiseen.

Lobbauksella voidaan saada aikaan suuria muutoksia kunnassa/korkeakoulussa/yksiköissä. Lobbaamisessa on tärkeä tuoda asia ymmärrettävästi esille. Onnistuneella lobbaamisella avataan myös ovia poliitiikkojen ja päättäjien suuntaan. Hyvät lobbarit jäävät mieleen ja heidän kanssa keskustellaan mielellään toistekin. Aktiivinen opiskelijakunta lobbaa ja luo sillä hyvän ja aktiivisen kuvan ulospäin. Lobbaamiselle kannattaa rakentaa järkevä runko ja suunnitelma, jota noudatetaan.

Viisi vinkkiä hyvään lobbaamiseen

1. Ennakoi. Ole ajoissa. Tunnista oikeat ihmiset.
2. Erot olennainen epäolennaisesta. Kaikki asiat eivät ole yhtä tärkeitä.
3. Toimi tyylillä ja valmistaudu tapaamisiin. Ota selvää tapaamasi ihmisen taustoista.
4. Keskity ja tee pitkäjänteisesti työtä. Rakenna siltoja suhteissasi, sillä Suomi on pieni maa.

5. Anna perusteltua, tiivistä tietoa.

Viestintätoimisto AC-sanatorilla on lobbaamiseen tehty opas:

http://www.acsanator.fi/wp-content/uploads/2014/04/Lobbausopas_AC-Sanator_20141.pdf

Yhteistyössä on voimaa!

Pienikin opiskelijakunta voi olla vaikuttava, kun asioita tehdään yhteistyössä. HUMAKO saa edunvalvonnassa apua niin valtakunnallisessa kuin kunnallisessakin vaikuttamisessa muilta opiskelijajärjestöiltä.

Valtakunnallinen vaikuttaminen

Valtakunnallinen vaikuttaminen tapahtuu HUMAKOssa pitkälti kattojärjestö Suomen opiskelijakuntien liitto SAMOK ry:n sekä Opiskelijoiden liikuntaliitto OLL:n kautta. SAMOK on ammattikorkeakouluopiskelijoiden itsenäisesti hallitsema valtakunnallinen, sitoutumaton ja riippumaton edunvalvonta- ja palvelujärjestö. SAMOK huolehtii siitä, että opiskelijoiden näkemys saatetaan valtiovallinnon ja muiden yhteistyötahojen tietoon, niin opiskelijoiden asumiseen, yhdenvertaisuuteen opintotukeen kuin koulutukseenkin liittyvissä asioissa. OLL puolestaan tekee valtakunnallista opiskelijaliikunnan edunvalvontaa yhteistyössä muiden liikunta-, koulutus- ja nuorisotoimijoiden kanssa. OLL myös tukee opiskelija- ja ylioppilaskuntia sekä korkeakoulujen liikuntatoimia paikallisessa edunvalvonta- ja kehittämistyössä.

HUMAKOLle paras keino valtakunnalliseen vaikuttamiseen ovat nämä kaksi kattojärjestöä. HUMAKO pystyy vaikuttamaan SAMOK:n ja OLL:n tavoite- ja poliittiseen ohjelmaan, toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon sekä muihin tärkeisiin toimintaa ohjaaviin asiakirjoihin osallistumalla liittokokoukseen ja olemalla siellä aktiivinen.

Opiskelija- ja ylioppilaskunnat konsultoivat kattojärjestöjä, ja tiiviin yhteistyön kautta tehdään valtakunnallista vaikuttamistyötä. Esimerkiksi koulutuslupaus-kampanja pyöri kattojärjestöjen ohjaamana ja opiskelija- ja ylioppilaskunnat koordinoivat kampanjan toimintaa omilla alueillaan. Koulutuslupaus kampanja oli eduskuntavaalien 2015 aikaan pyörivä kampanja, jossa tarkoitus oli saada kansanedustaja ehdokkaita lupaamaan, että koulutuksesta ei leikattaisi tulevan hallituskauden aikana.

Kunnallinen vaikuttaminen

HUMAKO:n kunnallinen vaikuttaminen keskittyy pitkälti muiden ylioppilaskuntien ja opiskelijakuntien väliseen yhteistyöhön. Humak on verkostoammattikorkeakoulu ja sen yksiköitä on useammalla eri paikkakunnalla. Näin ollen HUMAKO ei voi keskittyä pelkän yhden yksikköpaikkakunnan edunvalvontaan ja sitä myötä myös HUMAKO:n resurssit ovat rajalliset edunvalvonnan tekemiseen. Opiskelijajärjestöillä on erilaisia yhteistyöverkostoja kuten pääkaupunkiseudulla toimiva World Student Capital -verkosto ja Turussa toimiva ryhmä 40 000, myös muunlaista yhteistyötä voidaan tehdä opiskelijajärjestöjen välillä. Seuraavassa on esiteltyä Humakin kampuspaikkakunnilla tehtävän opiskelijaedunvalvonnan esimerkkejä.

Pääkaupunkiseutu ja WSC -verkosto

World Student Capital -verkosto on pääkaupunkiseudun opiskelijakuntien ja ylioppilaskuntien yhteinen verkosto. Verkoston tavoitteena ovat olleet pääkaupunkiseudun opiskelijoiden asumistilanteen ja joukkoliikenteen parantaminen, kampusten välisten lisääminen, opiskelijayrittäjyyden tukeminen sekä hauskan, tapahtumarikkaan kaupungin luominen. Yhteistyön innoittamana pääkaupunkiseudun opiskelijakunnat julkaisivat syksyllä 2013 yhteinen kaupunkipoliittisen ohjelman. HUMAKO ei osallistunut kaupunkipoliittisen ohjelman laatimisen, mutta edustajisto hyväksyi sen vuonna 2015.

Verkostossa ovat mukana:

- Metropolia ammattikorkeakoulun opiskelijakunta METKA
- Laurea-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Laureamko
- Haaga-Helia ammattikorkeakoulun opiskelijakunta HELGA
- Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta O'Diako
- Arcada Studerandekår ASK
- Helsingin yliopiston ylioppilaskunta HYY
- Aalto yliopiston ylioppilaskunta AYY
- Taideyliopiston ylioppilaskunta TaiYo
- Svenska Handelshögskolans Studentkår SHS

Lisää tietoa WSC-verkostosta löytyy sen verkkosivuilta.

<http://worldstudentcapital.fi/fi/wsc/>

Turku ja ryhmä 40 000

HUMAKO kuuluu turkulaisten korkeakouluopiskelijoiden Ryhmä 40 000 -verkostoon, jonka tavoitteena on korkeakouluopiskelijoille tärkeiden asioiden edistäminen Turun kunnallispoliittisessa päätöksenteossa. Ryhmä edustaa nimensä mukaisesti noin 40 000 korkeakouluopiskelijaa. Ryhmä 40 000 on nostanut julkiseen keskusteluun opiskelijoille tärkeitä teemoja, kuten nuorten työllistymisen, Turun asuntotilanteen sekä kevyen liikenteen väylät.

Ryhmässä ovat mukana:

- Turun ammattikorkeakoulun opiskelijakunta TUO
- Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta O'Diako
- Studerandekår Novium
- Turun yliopiston ylioppilaskunta TYY
- Åbo Akademis Studentkår ÅAS

Yhteistyö Kuopiossa

Kuopiossa ei ole mitään omaa ryhmäänsä opiskelija- ja ylioppilaskunnille. On kuitenkin tärkeää, että SAVOTTAn ja ISYYn kanssa käydään vuoropuhelua alueellisista asioista sekä tehdään yhteistyötä tapahtumien ja kaupungin sisäisen edunvalvonnan saralla.

Kuopion opiskelija- ja ylioppilaskunnat:

- Savonia-ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Savotta
- Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunta ISYY

Yhteistyö Jyväskylässä

HUMAKO on aloittanut vuonna 2016 tiiviin yhteistyön Jyväskylän paikallisten opiskelijajärjestöjen kanssa. HUMAKOlla on ollut edustaja Jyväskylän kaupunkipoliittisen ohjelman laadinnassa. Kaupunkipoliittisen ohjelman teko on ensi askel kohti yhteistyössä tehtävään kunnallisvaalityöhön vuodelle 2017. Myös Jyväskylän jaostot on tehnyt yhteistyötä opiskelijakunta JAMKO:n kanssa tapahtumien saralla.

Jyväskylän opiskelija- ja ylioppilaskunnat:

- Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijakunta Jamko
- Jyväskylän yliopiston ylioppilaskunta JYY

Vaikuttaminen kattojärjestöjen toimintaan

Vaikuttamalla kattojärjestöjen toimintaan, voidaan vaikuttaa siihen mitä nämä järjestöt tekevät. Ja koska kattojärjestöjen toiminta on valtakunnallista, vaikuttaa se suoraan siihen minkälaista valtakunnallista edunvalvontaa ne tekevät. Opiskelijakunnilla on mahdollisuus vuoden aikana siihen mihin asioihin ne vaikuttavat tulevaisuudessa.

Koulutukset

HUMAKOn toimijoiden on myös tärkeä osallistua kattojärjestöjen järjestämiin koulutuksiin. Näissä koulutuksissa HUMAKOn edustaja pääsee perehtymään materiaaleihin ja vaikuttamaan niiden sisältöön. Monesti nimittäin asiakirjat halutaan käsitellä ensin opiskelijakuntien ja ylioppilaskuntien kanssa ennen niiden tuomista liittokokoukselle. Koulutuksista ja tapahtumista voi kysellä lisätietoa HUMAKOn toiminnanjohtajalta. Koulutuksen osallistujat päättää HUMAKOn hallitus.

Työryhmät

SAMOK:n ja OLL:n asiakirjoja käsitellään ja tehdään yhdessä jäsenjärjestöjen keskuudesta valittujen henkilöiden muodostamissa työryhmissä. Valinnat työryhmien edustajista tekee SAMOK:n tai OLL:n hallitus. Näihin työryhmiin haetaan yleensä opiskelijakuntatoimijoita, jotka ovat opiskelijakuntien hallituksissa tai edustajistoissa. Työryhmät työskentelevät asiakirjojen parissa ja niiden toimintaa kommentoivat SAMOK:n tai OLL:n toimijat ja muut opiskelijakunta tai ylioppilaskunta toimijat.

Asiakirjat tulevat liittokokoukseen hyväksyttäväksi, jolloin myös työryhmän ulkopuoliset voivat vaikuttaa niiden sisältöihin.

SAMOK:n ja OLL:n toimintaa ohjaaviin käsikirjoihin vaikuttaminen lyhyesti

- Järjestetyt tapahtumat
- Opiskelijakunnan lausunto liittokokouksen ennakkomateriaaleista
- Liittokokouksen materiaaleista tehtävä lausunto
- Liittokokouksessa työryhmässä vaikuttaminen
- Liittokokouksessa vaikuttaminen puhe- ja läsnäolo oikeutettuna

Kattojärjestöt voivat järjestää erilaisia kampanjoita tai tempauksia, joihin ne pyytävät apua opiskelija- tai ylioppilaskunnilta. Niihin mukaan lähteminen on yleisesti ottaen järkevää, sillä niiden tarkoitus on edistää opiskelijoiden etuja ja hyvinvointia

Liittokokouksessa vaikuttaminen

Liittokokous on molempien järjestöjen ylin päättävä elin, jonne kokoontuvat jäsenjärjestöt. SAMOK:n jäsenjärjestöjä ovat opiskelijakunnat. OLL:n jäsenjärjestöjä ovat SAMOK:n kautta opiskelijakunnat, suurin osa ylioppilaskunnista sekä Kadettitoverikunta, Suomen Urheiluopiston oppilaskunta ja Tahkon Talli. Jäsenjärjestöillä on valta äänestää ja päättää mihin asioihin nämä järjestöt keskittyvät kunakin vuonna.

Liittokokouksen alustavat materiaalit lähetetään jäsenjärjestöille etukäteen kommentoitavaksi. Liittokokouksen ennakkomateriaalien käsittelystä HUMAKOssa vastaa hallitus, mutta myös muilla toimijoilla on mahdollisuus siihen osallistua. Materiaalien käsittelyssä tehdään usein yhteistyötä muiden opiskelijakuntien kanssa. Etukäteismateriaaleihin annetaan lausunto, joka sisältää muutosehdotuksia tai kommentteja materiaaleihin perusteluineen. SAMOK:n ja OLL:n hallitukset käyvät nämä lausunnot läpi ja muodostavat se jälkeen viralliset liittokokousmateriaalit. Kun viralliset liittokokousmateriaalit on luotu, lähetetään ne liittokokoukseen kutsutuille jäsenjärjestöille.

Varsinaiisiin liittokokousmateriaaleihin ei tehdä enää lausuntoja, vaan vaikuttaminen tapahtuu ennen liittokokousta ja liittokokouksisessa. Jäsenjärjestöt laativat omat muutosesitykset perusteluineen ja etsivät niille kannattajia muista järjestöistä. Järjestöt voivat myös tehdä yhteisiä muutosesityksiä. Liittokokouksessa asiakirjat käsitellään vielä liittokokous osallistujien keskuudesta valittujen työryhmäedustajien kanssa. Työryhmissä käsitellään kaikki muutosesitykset. Työryhmä muodostaa yhteisen

kannan äänestämällä muutosesityksiä ja hallituksen laatimaa pohjaesitystä vastakkain. Työryhmän esitys viedään koko liittokokouksen käsiteltäväksi. Muutosesityksiin hallituksella on joko puoltava tai ei-puoltava näkökulma perusteluineen. Muutosesityksiin ei tarvita työryhmää taakse. Kuka tahansa puhe- ja läsnäolo oikeutettu voi ottaa tehdä kesken kokouksen muutosesityksen, hyväksytyjen kokouskäytänteiden mukaisesti.

Case esimerkit

Lukuun on koottu muutama esimerkki vaikuttamisesta. Ensimmäisessä esimerkissä taustalla on opiskelijan yhteydenotto, joka johti kanteluun. Toisessa esimerkissä kyse on Humakin johdon kanssa suunnitellusta toimenpiteestä, joka johti työryhmä esitykseen. Kolmannessa esimerkissä kyse on opiskelijaryhmän esiin nostamista epäkohdista, jotka johtivat kannanoton laatimiseen.

Hukkunut tentti

Mistä casessa on kyse

Opiskelija oli suorittanut tentin, johon oli kuulunut esseen kirjoittaminen ja suullinen tentti. Lehtori oli yli kuukauden kuluttua yhteydessä opiskelijaan, ja kertoi tentin hukkuneen. Lehtori kertoi, että opiskelija joutuisi suorittamaan tentin uudelleen. Opiskelija teki esseetentin uudelleen noin kuukauden päästä ja sai sen jälkeen kuulla, että hänen suullinen tenttinsä ei ollut mennyt läpi. Opiskelija uusi suullisen tentin myöhemmin.

Miten/ mistä tuli esiin

Opiskelija kertoi asiasta edustajiston jäsenelle, joka toi asian esiin hallitukselle. Hallituksen jäsen oli yhteydessä opiskelijaan ja keräsi opiskelijalta tietoa tapahtuneesta.

Miksi/miten päätettiin lähteä vaikuttamaan

Asiaan päätettiin lähteä vaikuttamaan, koska huomattiin, että asiassa oli tapahtunut useita eri virheitä. Alkuun päätettiin selvittää, mitkä kaikki ohjeistukset ohjaavat lehtoreiden toimintaa.

Kenen vastuulla vaikuttaminen oli

Vaikuttaminen oli hallituksen puheenjohtaja Jenna Ojalan vastuulla.

Ketkä muita vaikuttamisessa oli mukana

Mukava vaikuttamisessa oli hallituksen koulutuspoliittisista asioista vastaava Ronja Ohra-aho sekä toiminnanjohtaja Marianna Rantanen.

Miten asian esiin nostanut henkilö pidettiin ajan tasalla

Ronja oli yhteydessä opiskelijaan alkuun. Kun taustatietoja oli saatu selvitettyä, käytiin opiskelijan kanssa suullisesti läpi mitä asian eteenpäin viemiseksi voidaan tehdä ja sovittiin yhdessä miten asiassa edetään.

Mitä selvitystyötä tehtiin

Ensimmäiseksi selvitettiin mitä oikeasti oli tapahtunut, aikataulut ja tilanteet, sekä opiskelijan ja lehtorin välinen viestien vaihto. Sen jälkeen tutustuttiin Humakin eettiseen ohjeistukseen ja tutkintosääntöön sekä listattiin ylös missä asioissa lehtori oli tehnyt virheen.

Mikä valittiin vaikutuskanavaksi ja miksi

Vaikuttamiskanavaksi valittiin kantelu ja yhteydenotto lehtorin esimieheen. Humakin eettinen ohjeistus ohjaa toimimaan näin henkilöstön tekemissä eettisissä rikkeissä.

Miten vaikuttaminen toteutettiin

Tapauksesta koottiin kantelu. Kanteluun kuvattiin tapahtuneeseen liittyneet faktat sekä mitä eettisen ohjeistukseen ja tutkintosääntöön kirjattuja asioita oli rikottu. Marianna ja Jenna olivat yhteydessä lehtorin esimieheen, jonka kanssa asiasta keskusteltiin.

Miten asia ratkesi

Esimies otti asian esiin virheen tehneen henkilön kanssa. Virheen tehnyt henkilö ei ollut enää tässä vaiheessa työsuhteessa Humakkiin.

Kuinka asiasta tiedotettiin

Asiasta tiedotettiin ainoastaan opiskelijaa, johon väärinkäytös liittyi. Asiasta ei ole tiedotettu yleisesti opiskelijoita, mutta tapauksesta tehdään yleisluontoinen kuvaus blogiteksti muodossa.

Mitä asiassa olisi voinut tehdä toisin

Asian hoitaminen lähti liikkeelle melko hitaasti ja taustojen selvittely vei aikaa. Opiskelijan suuntaan viestiminen olisi voinut olla sujuvampaa.

Miten virheellistä toimintaa voidaan ehkäistä

Muistuttamalla Humakkia ohjeistuksien perehdyttämisestä. Virheelliseen toimintaan puuttumista voidaan edistää muistuttamalla opiskelijoita heidän oikeuksistaan sekä kannustaa tuomaan virheellistä toimintaa aktiivisemmin esille.

Uusien opiskelijoiden orientaatio

Mistä casessa on kyse

Casessa on kyse uusien opiskelijoiden orientaation kehittämisestä. Siitä, että varmistetaan että tutorit ovat kampuksella uusien opiskelijoiden aloittaessa ja tukevat näitä opintojen alkumetreillä sekä luovat pohjaa tulevan lukuvuoden tutoroinnille. Pitkällä tähtäimellä tavoitteena on lisätä kampuksen sisäistä yhteisöllisyyttä, kehittää tutorointia ja helpottaa myöhemmin opinnoissa tapahtuvaa siirtymistä kampukselta TKI-keskukseen esimerkiksi pitämällä orientaatiosta osa TKI-keskuksessa.

Miten/ mistä tuli esiin

Asia nousi esiin HUMAKOn edustajien ja Humakin johtoryhmän yhteisessä tapaamisessa. Humakin johtoryhmään kuuluu rehtorin lisäksi kolme johtajaa. Tapaamisessa keskusteltiin esimerkiksi tutoroinnin käynnistymiseen ja yhteisöllisyyteen liittyvistä asioista sekä kampukselta TKI-keskukseen siirtymisen haasteista.

Miksi/miten päätettiin lähteä vaikuttamaan

Tapaamisessa sovittiin, että HUMAKO valmistelee Humakin koulutusprosessiryhmään asiasta esityksen. Asiaan päätettiin lähteä vaikuttamaan, koska koettiin sen olevan sekä HUMAKOa että Humakia hyödyttävää. Ennen kaikkea siitä on hyötyä kuitenkin opiskelijoille.

Kenen vastuulla vaikuttaminen oli

Vaikuttaminen oli toiminnanjohtaja Marianna Rantasen vastuulla.

Ketkä muita vaikuttamisessa oli mukana

Mukava vaikuttamisessa oli hallituksen koulutuspoliittisista asioista vastaava Ronja Ohra-aho, sekä tutoroiminnasta vastaava tutortiimi. Tutortimissä poikkeuksellisesti ei ollut hallituksen jäseniä, mutta mukana oli Mariannan lisäksi viestintäsihteeri Suvi Torikka ja tutorkoordinaattori Piia Mylly.

Miten asian esiin nostanut henkilö pidettiin ajan tasalla

Asia nousi esiin HUMAKOn ja Humakin yhteisessä tapaamisessa, joten ketään ulkopuolista ei tarvinnut pitää ajan tasalla.

Mitä selvitystyötä tehtiin

Itse selvitystyötä tehtiin melko vähän. Asian eteenpäin viemisellä oli kiire, koska asiaan päätettiin lähteä vaikuttamaan maaliskuun alussa ja syksyn lukujärjestyksien suunnittelu oli jo aloitettu. Taustatietoja saatiin kuitenkin etukäteen jonkin verran tutorkoordinaattori Piia Myllyltä.

Mikä valittiin vaikutuskanavaksi ja miksi

Vaikuttamiskanavaksi valittiin yhdessä Humakin johtoryhmän kanssa Humakin koulutusprosessiryhmä, johon laadittiin esitys orientaation tavoitteista.

Miten vaikuttaminen toteutettiin

Asiasta tehtiin esitys koulutusprosessiryhmään. Asiaa käsiteltiin ryhmän kokouksessa, mutta se siirrettiin jatkokäsittelyyn Humakin pedagogisten yliopettajien ja koulutussuunnittelijoiden kokoukseen, johon myös Marianna kutsuttiin mukaan. Kokouksessa keskusteltiin alueellisista eroista ja aikatauluun liittyvistä haasteista. Asia siirrettiin jatkokäsittelyyn vielä seuraavaan työryhmään, jossa pureksittiin vielä toteutusta käytännön tasolla.

Miten asia ratkesi

Asia ratkesi siten, että alkuperäisen esityksen tausta-ajatus saatiin hyväksytyä. Esitystä jouduttiin kuitenkin loiventamaan matkan varrella, koska aikataulullisista syistä sen toteuttaminen kokonaisuudessaan ei olisi ollut mahdollista. Toteutukseen tulee myös

paljon aluekohtaisia ratkaisuja. Asian edelleen kehittämistä pitää kuitenkin tehdä vielä jatkossa.

Kuinka asiasta tiedotettiin

Kun asiaan oli saatu päätös, tiedotettiin siitä tutorlehtoreita ja tutoreita. Tutorlehtoreilla ja tutoreilla on suuri rooli päätöksen toteuttamisessa. Päätös ei koske nykyisiä opiskelijoita, joten asiasta ei tiedotettu yleisesti opiskelijoita.

Mitä asiassa olisi voinut tehdä toisin

Taustatietojen selvittämiseen olisi ollut hyvä käyttää enemmän aikaa. Jatkossa orientaation kehittämiseen vaikuttaminen pitää aloittaa useita kuukausia aiemmin. Lisäksi orientaatioiden toteutumisesta pitää kerätä palautetta tulevan vaikuttamisen tueksi.

Opiskelijaedustajan rooli vaikuttamisessa

Työryhmässä opiskelijoiden edustajana oli toiminnanjohtaja, joka muutoinkin vastasi asian hoitamisesta. Eesitys meni työryhmään opiskelijaedustajan nimissä, ei HUMAKOn edustajana. HUMAKOn näkökulma näkyi kuitenkin esityksessä suuresti. Jos työryhmässä olisi ollut edustajana joku muu kuin esityksen laadinnassa mukana ollut henkilö, olisi esityksen luultavasti vienyt työryhmään silloin kuitenkin esityksen laatija eikä opiskelijaedustaja. Työryhmissä käyty keskustelu vaati laajaa tuntemusta yleisesti aiheesta, jolloin oli hyvä, että keskustelija oli nimenomaan toiminnanjohtaja. Opiskelijaedustaja voisi kuitenkin myös itse viedä esityksiä työryhmään, esityksien valmistelu olisi kuitenkin hyvä tehdä HUMAKOn muiden toimijoiden kanssa yhteistyössä. Usein työryhmissä käsiteltävät asiat liittyvät useampaankin juttuun, joten yhdessä voidaan arvioida niiden vaikutuksia muissa työryhmissä käsiteltäviin asioihin tai HUMAKOn hallituksen muuten tekemään vaikuttamistyöhön.

Tulkkitutkinnon epäkohdat

Mistä casessa on kyse

Tulkkitutkinnon esille nousseista epäkohdista ja niihin puuttumisesta

Miten/mistä tuli esiin

Opiskelijafoorumilla oli aloitettu keskustelu jossa kritisoitiin monia eri asioita Humakin toiminnassa. Keskustelun myötä opiskelijat koostivat yhdessä palautetta heidän tutkintoihinsa liittyen sekä Humakin toimintaan. Kooste palautteesta toimitettiin opiskelijan taholta HUMAKOLle sekä Humakille. Palautteessa nostettiin esiin ongelmat mm. Humakin projektityöskentelyssä, opetuksessa, viestinnässä jne. Palaute koski kuitenkin erityisesti kulttuurituottajien sekä viittomakielentulkkiin tutkintoa.

Miksi/miten päätettiin lähteä vaikuttamaan

Palautteesta nousi esiin useita hälyttäviä epäkohtia tulkkitutkinnossa. Päätimme johtotiimin kesken nostaa tämän erilliseksi kannanoton aiheeksi. Koimme, että aihe vaatii oman kannanottonsa, sillä epäkohdat olivat suuria ja koskettivat vain tulkkitutkintoa. Tulkkitutkintoon liittyy erityisiä piirteitä, koska siinä opetellaan kokonaan uusi kieli. Uuden kielen opettelu vaatii laadukasta opetusta, ohjausta ja selkeää tutkinnon rakennetta, jotta opiskelijoiden ammatillinen kasvu turvataan.

Kenen vastuulla vaikuttaminen oli

Vaikuttaminen oli hallituksen puheenjohtaja Jenna Ojalan vastuulla.

Ketkä muita vaikuttamisessa oli mukana

Hallituksen varapuheenjohtaja Juuso Tuulinen ja sosiaalipoliittinen vastaava Julia Juvonen. Lisäksi vaikuttamisessa tehtiin tiivistä yhteistyötä tulkkio opiskelijoiden kanssa.

Miten asian esiin nostanut henkilö pidettiin ajan tasalla

Tiesimme kuka palautteen oli tulkkitutkinnon osalta koostanut, joten pyysimme häneltä apua useaan otteeseen koko kannanoton laatimisen ajan. Asian esiin nostanut henkilö avasi tutkintoon liittyviä ongelmakohtia sekä tutkintoa itsessään. Hän myös kommentoi lopullista versiota. Tulkkitutkintoa koskevat asiat, termistö jne. oli yhteisöpedagogitutkintoa opiskeleville hallituksen jäsenille vierasta, joten pidimme asian palautteen kautta esiin nostanutta tulkkio opiskelijaa

mukana läpi prosessin ja hyödynsimme näin myös hänen osaamistaan ja ymmärrystään tulkkitutkinnosta.

Mitä selvitystyötä tehtiin

Faktojen koostaminen. Selvitettiin tulkkiopiskelijoilta yksityiskohtaisemmin tutkinnon ongelmakohtia sekä koko tutkinnon rakenteeseen liittyviä asioita ja termistöä.

Mikä valittiin vaikutuskanavaksi ja miksi

Kannanotto. Epäkohtia oli niin valtavasti, että koimme kannanoton olevan tilanteeseen sopivan painokas. Tarvitsimme näkyvän edunvalvonta keinon, jotta myös oma edunvalvontamme sai enemmän näkyvyyttä.

Miten vaikuttaminen toteutettiin

Laatimalla kannanotto

Miten asia ratkesi

Asia ei ole vielä ratkennut (*casen kuvaus luotu heti kannanoton julkaisun jälkeen*). Kannanoton seurauksia seurataan ja tarvittaessa asioihin vaikutetaan lisää esim. työryhmien kautta.

Kuinka asiasta tiedotettiin

Kannanotto julkaistiin opiskelijoiden intrassa, HUMAKOn nettisivuilla sekä facebookissa. Lisäksi Kannanotto lähetettiin Humakin johtoryhmälle ja koko Humakin henkilöstölle.

Mitä asiassa olisi voinut tehdä toisin

Emme vielä tiedä miten kannari tulee vaikuttamaan, joten onnistumista on vaikea arvioida. Humakin puolelta olisimme kuitenkin voineet selvittää taustatietoja enemmän.

Loppusanat

Tämä opas on tehty kiinnostuksesta opiskelija-edunvalvontaan. Oppaan tekeminen ja siihen liittyvän opinnäytetyön tekeminen oli mielenkiintoinen prosessi ja tekijänä

toivon sen tulevan HUMAKOLle hyötykäyttöön. Oppaassa voi olla tietoa mikä vanhenee ja siksi on tärkeää että HUMAKOn hallitus päivittää sitä aika-ajoin.

Käytetyt lähteet:

- Opinnäytetyö Vaikuttava opiskelija. Juulia Saukkonen
- Opiskelijakunta HUMAKO jaosto-opas 2015
- Opiskelijakunta HUMAKOn laadunvarmistusjärjestelmä
- Haastattelu Leena Lehtinen
- HumakWiki -tietokanta

Sanastoa

Ainejärjestöt

- Ainejärjestöt ovat yliopistoissa ja korkeakouluissa toimivia jonkin koulutusohjelman etuja valvovia järjestöjä. Ainejärjestöt järjestävät myös jäsenilleen erilaisia tapahtumia.

Edunvalvonta

- Pitää huolta opiskelijoiden edusta päätöksenteossa. Ei tarkoita opiskelijakortilla saatavia etuja, vaan sitä että päätöksissä ei tehdä opiskelijoiden kannalta huonoja päätöksiä. Huonoja päätöksiä olisivat esim. ammattikorkeakoulun rahoituksen puolittaminen tai vaikka opintojen maksullisuus.

Kannanotto

- Kannanotto on kirjallisesti tehtävä lyhyt ja ytimekäs johonkin asiaan kantaaottava teksti. Kannanoton tarkoitus on vaikuttaa mielipiteisiin.

Kantelut

- Hallitus voi vaikuttaa kantelulla koulunjohtoon tai lehtoreiden esimiehiin havaitessaan virheellistä menettelyä tai laiminlyöntejä.

Kattojärjestöt

- Järjestöjä, joiden alaisuudessa toimii pienempiä yhdistyksiä ja järjestöjä. Tässä opinnäytetyössä puhutaan opiskelijajärjestöjen kattojärjestöistä jolloin tarkoitetaan Suomen opiskelijakuntien liittoa SAMOK:ia, Suomen ylioppilaskuntien liittoa SYL:iä tai Opiskelijoiden liikuntaliittoa OLL:ää.

Koulutuspolitiikka

- Koulutuspolitiikka eli kopo on koulutukseen liittyvää politiikkaa. Esimerkiksi asiat, tutkintoihin, kurssiarviointeihin, kurssisisältöihin, opinnollistamiseen ja AHOT: käytänteisiin liittyvät asiat.

Opiskelijaedustajat

- Korkeakoulun hallinnossa toimivat opiskelijakunnan valitsemat opiskelijaedustajat.

SAMOK

- Suomen opiskelijakuntien liitto. SAMOK valvoo kaikkien suomen ammattikorkeakoulu opiskelijoiden etuja. Se toimii kattojärjestönä opiskelijakunnille.

Sosiaalipolitiikka

- Sosiaalipolitiikka eli sopo tarkoittaa hyvinvointiin liittyvää politiikkaa. Hyvinvointiin vaikuttavat asiat ovat muun muassa opintotukeen, asumiseen, liikkumiseen, ruokailuun ja terveydenhuoltoon liittyvät asiat.

OLL

- Opiskelijoiden liikuntaliitto OLL tekee valtakunnallista opiskelijaedunvalvontaa yhteistyössä muiden liikunta-, koulutus- ja nuorisotoimijoiden kanssa. OLL myös tukee opiskelija- ja ylioppilaskuntia sekä korkeakoulujen liikuntatoimia paikallisessa edunvalvonta- ja kehittämistyössä.